

MEZINÁRODNÍ

TRIALY V PASENÍ

FCI - International herding trials

„FCI-IHT“

- Traditional Style -

(tradiční styl)

vyjma border kolí a australských kelpí

ÚVOD

Úkolem trialu je otestovat schopnost psa řádně ovládat ovce v situacích, se kterými je možné se setkávat při denní práci na farmě. PENNING (zahánění do ohrady), LEADING (vedení), GRAZING (pastva), TRAFFIC / OBSTACLES (provoz / překážky) a IMMOBILIZATIONS / STOPS (znehýbnění / zastávky), to vše jsou úkoly, které mohou být zapotřebí, když psovod koná svou denní obchůzku. Cílem trialů ovčáckých psů by mělo být podporovat takové zacházení s ovci, jenž je co nejvíce ušetří stresů, a takové vedení ovčáckého psa, jenž podpoří jeho využitelnost v praxi a sportu, zajistí a vybere ty nejlepší pracovní linie. To prokazuje "TRADIČNÍ PASENÍ" (TRADITIONAL HERDING).

Vzhledem k obtížím s hledáním „ideálního terénu“ nebo „ideálních ovcí“ jsou co se týče vzdáleností a množství ovcí používaných ve třídách 1, 2 a 3 povoleny určité odchylky.

Než je psovi dovoleno soutěžit v trialu, musí prodělat FCI - Pracovní test pasení (FCI-HWT) v tradičním stylu (Traditional style).

Mezinárodní trialy musí probíhat podle těchto pravidel.

Tyto trialy musí být oznamovány jako: CACIT International Herding Trial – FCI. V katalogu musí být uvedeno logo FCI spolu s tímto nápisem: “**Fédération Cynologique Internationale (FCI)**”

VŠEOBECNÉ PODMÍNKY

1. ORGANIZACE

Organizaci akcí provádí Národní pracovní skupina ovčáckých psů, která musí být členem své národní kynologické organizace uznané FCI nebo s ní mít smlouvu. Pro uspořádání trialu jsou nutné velké prostory s různými vlastnostmi. Trasa musí být stanovena tak, aby se na ní dalo vhodně pracovat.

Trialový výbor

Organizační výbor pro každý místní, národní nebo mezinárodní trial pracuje v odpovědnosti své Národní pracovní skupiny pro ovčácké psy, která musí být členem příslušné Národní kynologické organizace uznávané FCI nebo s ní musí mít smlouvu.

Tento výbor (nebo vedoucí trasy se souhlasem svého organizačního výboru) určí počet přihlášek pro každou třídu, přihlašovací poplatky a všechny odměny.

Trialy ovčáckých psů musí být pořádány na čistém a uzavřeném závodním poli (přirozenými okraji, ploty nebo flexi sítěmi), jenž zajistí maximální bezpečnost publiku, ovcím i psům.

Trialový výbor je tvořen členy, kteří musí zajistit tyto činnosti:

- sehnat všechny pomocníky, které potřebují,
- co nejdříve rozeslat program soutěžícím a rozhodčím,
- připravit list (zprávu) z rozhodování a zajistit rozhodčím asistenty,
- rozvrhnout trasu a dohlížet na průběh svého příslušného trialu,
- kontrolovat dobré zdraví ovcí a psů,
- kontrolovat kvalifikace psovodů a psů pro účast v dané třídě,
- udržovat všechny psy mimo pole před i po příslušném běhu,
- předat každému soutěžícímu správně vyplněný a podepsaný list (zprávu) z rozhodování,

Povinností každé členské organizace je vybrat tým (psovoda a psa) pro každý místní, národní nebo mezinárodní trial.

Organizační výbor vede jeden vedoucí trasy, který je odpovědný za všechny úkoly související s trialem; ten musí být neustále přítomen.

2. OVCE

Závod se ve všech třídách koná s ovci vybíranými tak, aby každý soutěžící pracoval s ovci stejné kvality. Všechny ovce použité ve trialech by měly pokud možno pocházet ze

stejného stáda a být podobného typu. Ovce musí být dostatečně sebevědomé a zdravé. Jehňata by měla být odstavená.

Stádo musí být tvořeno minimálně 15 ovce. Měla by být upřednostňována větší stáda (do 80 kusů), protože poskytují větší příležitost k úspěchu. Organizační výbor musí zajistit takový počet ovcí, aby žádná skupina ovcí nebyla stresována a nebyla použita více než dvakrát za den ve třídě 3, třikrát za den ve třídě 2 a maximálně čtyřikrát za den ve třídě 1.

Ovce musí být přivedeny do PENU (na start) v klidu, stejným způsobem pro každého soutěžícího.

3. PSI

Trialy jsou vyhrazeny pro ovčácké psy minimálně jednoho roku věku, vedené psovodem. Monorchidní, kryptorchidní, nebezpeční nebo nemocní psi se nesmí zúčastnit. Hárající feny musí přijít na start jako poslední.

Trialy ovčáckých psů v tradičním stylu jsou přístupné ovčáckým psům skupiny FCI 1, 2 a 5, schopným zvládnout takový test, **s výjimkou border collí a australských kelpíí.**

Psi musí být zapsáni do plemenné knihy uznávané FCI. Všechny výsledky musí být zaznamenány do průkazu původu psa nebo ekvivalentního dokumentu. Identifikace psa musí být provedena kontrolou čísla tetování nebo mikročipu.

4. SOUTĚŽÍCÍ

Každý majitel nebo psovod smí pracovat s několika psy ve třídě 1, 2 nebo 3. Každý soutěžící se na vyzvání pověřeného člena organizačního výboru (vedoucího trasy) musí dostavit ke startu. Jakékoli nereagování na výzvu může mít za následek diskvalifikaci a ztrátu daného běhu.

Soutěžící si musí být vědomi toho, že i když se soutěž přesně řídí programem, v případě že některý psovod v důsledku nepředvídaných okolností vynechá svůj běh, nelze vždy zaručit dodržení časového harmonogramu.

Jakmile soutěžící odstartoval, podléhá jeho práce hodnocení a pravomoci rozhodčích a má se za to, že zná průběh parkuru a bude se ho přesně držet. Před startem trialu je vedoucí parkuru povinen svolat všechny soutěžící a informovat je o všech podrobnostech souvisejících se soutěží. Soutěžícím musí při té příležitosti odpovědět na všechny otázky, nebo podat příslušná vysvětlení.

Při práci nesmí soutěžícím nikdo pomáhat ani radit. Účastník, který by získal jakoukoli pomoc, bude diskvalifikován.

Účastník, který by porušil pravidla, nebo jehož chování na parkuru i mimo něj by mohlo podle názoru organizačního výboru nebo rozhodčích poškodit organizaci závodu, bude automaticky potrestán sankcemi nebo disciplinárními opatřeními, jako jsou:

- a) diskvalifikace z celodenního závodu,
- b) odebrání jakýchkoli cen a odměn, které při celodenním závodě získal,
- c) vyloučení z trialů ovčáckých psů v pořadající zemi na dobu stanovenou organizačním výborem,
- d) jakýkoli jiný trest, který organizační výbor považuje za vhodný.

Psovodi bez psů si mohou před zahájením trialu projít parkur.

Účastníci jsou povinni mít své psy neustále pod plnou kontrolou. Psovod nebo pes, který by rušil jiného psa nebo jiného účastníka při práci, bude vyloučen a diskvalifikován.

Postiženému účastníkovi poskytne rozhodčí nový rozběh. V kompetenci rozhodčího je rozhodnout o novém rozběhu, celém nebo částečném. V případě nového rozběhu částečného

budou platit body, které již účastník získal. Účastník, který je diskvalifikován, přijde o všechny body. Účastník, který ztratí jednu nebo více ovcí, bude diskvalifikován. Přihlášky se registrují jménem majitele (majitelů), ale psa může vést buď majitel nebo psovod, který musí být členem členské organizace uznávané FCI nebo smluvní partnerské organizace. Když je k vedení psa určen psovod, je majitel povinen uvést na přihlášce jeho jméno a adresu.

5. KVALIFIKACE

Aby bylo možné soutěžit v dalších třídách, **musí** být dosaženo minimálně **70 % bodů**.

Poté co pes **jednou získá 70** a více procent bodů, **může** postoupit do další třídy.

Poté co pes **tříkrát získá 70** a více procent bodů, **musí** postoupit do další třídy.

Návrat do nižší třídy není povolen.

Posudkové listy předané soutěžícímu musí být vyplněné, podepsané rozhodčími a musí obsahovat jedno z následujících hodnocení:

Excellent (Exc)	:	80 – 100 %	=	Výborný	(V)
Very Good (VG)	:	70 - 79 %	=	Velmi dobrý	(VD)
Good (G)	:	60 - 69 %	=	Dobrý	(D)
Non-qualifying	:	méně než 60 %	=	Nedostatečný	(N).

6. STÍŽNOSTI

Rozhodnutí přijaté rozhodčím ohledně hodnocení psa, jeho umístění a počtu bodů, je, pokud rozhodčí neporušil formality a stávající pravidla, konečné a nezpochybnitelné.

Eventuální stížnosti z výše uvedených důvodů i stížnosti týkající se průběhu závodu musí být podány neprodleně, a to písemně organizačnímu výboru se složením kauce 50 € Pokud je stížnost shledána neoprávněnou, bude tato kauce předána pořadateli trialu. Pokud je protest opodstatněný, bude kauce vrácena.

Rozhodčí se v tom případě sejdou s organizačním výborem a protest je, pokud je to možné, vyřešen. Většinové rozhodnutí bude konečné a závazné.

7. DISKVALIFIKACE

V situaci, ve které by mohlo být ohroženo welfare (zdraví a dobrá pohoda) ovcí nebo psa, je psovod požádán, aby ze závodu odstoupil. Pokud tak neučiní, je diskvalifikován.

Psovod bude okamžitě diskvalifikován, pokud pes není pod dokonalou kontrolou, nebo zbytečně chňapá.

Je v pravomoci rozhodčího posoudit, zda je v konkrétní situaci nutné jemné štípnutí. V případě, že pes stojí proti vzdorné ovci, která proti němu několikrát zaútočí, může rozhodčí akceptovat, pokud je oprávněné, jedno chňapnutí v sebeobraně. Soutěžící smí pokračovat v závodě za podmínky, že chňapnutí nebylo ošklivé kousnutí - v takovém případě musí být pes ihned diskvalifikován.

Psovod, který je viditelně opilý nebo pod vlivem drog, bude diskvalifikován.

V případě že s ovcemi nelze pracovat, mohou rozhodčí spolu s hlavním organizátorem rozhodnout, že umožní nový běh.

8. NOVÝ BĚH

Rozhodčí mohou, pokud mají za to, že je to v dané situaci nezbytné, přikázat vedoucímu parkuru, aby soutěžícího psa kdekoli v parkuru zastavil a nařídil celý nebo částečný nový běh. Toto rozhodnutí je plně v jejich kompetenci. V případě částečného nového běhu budou platit body, které již účastník získal.

9. ROZHODČÍ

Organizační výbor zve rozhodčí, kteří jsou zkušení a čestní a jsou schváleni a uznáváni jejich národní kynologickou organizací.

10. ÚKOLY

- A. PEN nebo SHEEPFOLD (košár nebo salaš).
- B. DIFFICULT PASSAGES (obtížné přechody).
- C. CONDUCT a MANOEUVRE (ovládnutí a manévrování).
- D. STOPS (zastávky).
- E. INTELLIGENCE OF EXECUTION (inteligence provádění).

A. **PEN** nebo **SHEEPFOLD** (košár nebo salaš)

Rozhodčí hodnotí u vyhnání z PENu nebo opětovném vehnání do něho relativní obtížnost obou manévrů v navrženém terénu tak, aby posoudil vyhnání, opětovné vehnání, vstup, ochranu psovoda a přeskok jako celek.

Vyhnání

Na pokyn rozhodčího může psovod otevřít PEN, pes tak do něj může vstoupit. Při zajišťování vyhnání stáda psovod psa může nebo nemusí doprovázet. Vyhnání je provedeno prostřednictvím aktivní práce psa pod povely psovoda. Stádo musí být vyháněno klidně a musí se ihned dostat pod kontrolu. Rozhodčí hodnotí chování psa v kontaktu se stádem, jeho klid a pevnost.

Opětovné vehnání

Musí být provedeno prostřednictvím aktivní práce psa pod povely psovoda. Musí být klidné a bez strkání. Poblíž salaše musí být stádo psem zastaveno a zatímco psovod otevírá bránu, udržováno na místě.

Ochrana a přeskok

Před vyhnáním stáda z ohrady, kde je zavřené, nebo poté, kdy do ní znovu vstoupí, je brána zavřena a psovod simuluje krmení a obcházení ohrady. Pes uvolní průchod mezi psovodem a stádem. Na začátku nebo na konci cviku, aby byl chráněn vstup nebo výstup psovoda z PENu, je pes umístěn mezi stádo a bránu. Psovod vyjde bránou a nechá psa, aby ji hlídal. Když je brána zavřena, psovod přivolá psa, který překoná překážku (přeskočí hrazení nebo panel), aby se vrátil na místo u nohy psovoda.

B. **DIFFICULT PASSAGES** (obtížné přechody)

Musí být vytvořeny alespoň dva nebo tři obtížné přechody, a to co nejpřirozenější. Například: průchod úzký, průchod mezi úrodou, ploty či bariérami, průchod mezi dvěma poli, přechod přes most nebo třídicí PEN.

V tomto testu rozhodčí rozdělí body podle počtu cviků a jejich relativní obtížnosti, a ocení přístup, postavení psovoda, psa, a kontrolu a zvládnutí stáda při vyhánění. Vehnání stáda do obtížných přechodů musí být prováděno psem a vykonáváno klidně.

V případě mostu ho musí přejít psovod, ovce i pes. Protože i když je most umělý, představuje rokli, která je příliš široká nebo příliš hluboká na to, aby ji prošli mimo něj. Pak mohou pokračovat dál.

V případě třídicího PENu do něho smí vstoupit pes, ale nikoli psovod.

V ostatních případech se psovod postaví tak, aby přechod zvládl co nejlépe. Obejití nebo vynechání překážky má za následek ztrátu bodů za tuto překážku. Nový pokus psovodovi není povolen.

C. **CONDUCT a MANOEUVRE** (ovládnutí a manévrování)

Pastva

Úkol spočívá v pastvě na ploše čtvercové nebo obdélníkové, v terénu přirozeném nebo dočasném. Hranice schváleného prostoru (15 x 15 metrů) jsou vyznačeny čtyřmi kůly v rozích, nebo podél stran. Rozhodčí hodnotí povely (manipulaci) psovoda, polohu psa vzhledem ke stádu a schopnost psa dovést stádo na pastvu a udržet ho na místě klidně, účinně a iniciativně (čas záleží na uvážení rozhodčího).

Udržování stáda a chycení ovce

Zatímco je stádo zastavené a klidně stojí v určeném prostoru, psovod chytí a krátce přidrží označenou ovci, určenou rozhodčím. V té době musí pes, pokud možno ze své vlastní iniciativy, udržovat zbytek stáda v určeném prostoru.

Práce na dálku (150 až 300 metrů)

Po přeskupení a stabilizaci ovcí v určených hranicích psovod:

- může svěřit psovi, aby ze své vlastní iniciativy zajistil udržení stáda v předem určeném prostoru, on sám přitom odejde na místo určené rozhodčím. Za takto provedený cvik může dostat maximální počet bodů. Pokud stádo vyjde mimo hranice prostoru nebo pokud psovod, aby zajistil setrvání stáda na místě, musí dávat psovi povely, body se odečítají.
- nebo může psovod, doprovázený psem, odejít na stanoviště určené rozhodčím. Po jeho pokynu dá psovod, aniž by změnil stanoviště, psovi povel, aby znovu seskupil stádo a klidně ho k němu přivedl po určené cestě.

Přejezd auta

Tento cvik je možné provádět na skutečné silnici nebo na silnici simulované, která může nahradit podmínky vyskytující se na silnici skutečné. Silnice musí být jasně vymezena a musí mít přinejmenším jednu stranu tak výrazně označenou, aby se podle ní mohlo stádo během přechodu orientovat. U skutečné silnice, kde se provoz nedá přerušit, ale pouze kontrolovat, bude šířka různých přechodů určena organizátory.

Pohyb

Rozhodčí hodnotí pohyb stáda po celou dobu trvání závodu. Pes bude známkován za svou schopnost vést stádo mezi dvěma cviky nebo překážkami, držet se určené trasy, přičemž se bere na zřetel i relativní obtížnost pohybů stáda a jejich četnost.

D. STOPS (zastávky)

Pes musí být schopen zastavit stádo za všech okolností. V tomto testu musí být zařazeny alespoň dvě zastávky umístěné na přirozeném místě: cesta, silnice, ohrada, úroda, atd. Rozhodčí za tento test udělí body podle relativní obtížnosti zastávek.

Zastavení stáda je velmi důležitý manévr. Musí být prováděno nikoli psovodem, nýbrž psem, který musí přijít před stádo. Když se stádo zastaví a psovod zkontroluje, zda přechod není nebezpečný, musí být obnovení pohybu dosti rychlé, bez strkání, přičemž pes obchází stádo a tlačí na jeho zadní část, nebo aspoň zajišťuje kontrolu jedné strany.

Vynechání zastávek má za následek ztrátu všech bodů za tento cvik. Převzít stádo a pokusit se o zastávku novou psovod nesmí.

E. INTELLIGENCE OF EXECUTION (inteligence provádění)

Toto je posuzováno ve třech částech:

- Povely. Ty mohou být prováděny hlasem, gestem nebo hvizdem a musí mít velký vliv na chování psa a kvalitu jeho reakce. Rozhodčí hodnotí slovník, jasnost, sílu, intonaci a počet povelů. Zbytečné povely nebo povely, které pes nesplní, jsou penalizovány (upozornění: povellem je každý zvuk píšťalky, ať je jakýkoli). Povely, které jsou použity na jednotlivé pohyby, musí být vždycky stejné a co nejstřídmější.
- Poslušnost. Ta musí být okamžitá, úplná a definitivní, je totiž podmínkou dobré kontroly stáda.

- Aktivita – iniciativa – jemnost – chování. Rozhodčí hodnotí schopnost psa sehnat stádo dohromady, vést ho, zastavit nebo uvést do pohybu podle požadavků psovoda, a také schopnost psa zasáhnout z vlastní iniciativy a s rozmyslem směřovat, zastavit nebo zadržet stádo na místě a znovu ho seskupit.

Upozornění: Chování psa vůči cizím osobám musí být přirozené, živé, nikoli plaché nebo agresivní. Akceptována je mírná rezervovanost.

Kromě výjimečných případů pes nesmí ovce kousat, jakákoli brutalita je přísně penalizována. Krátké štípnutí je přijatelné pouze když je nutné a jeho cílem je udržet stádo pod kontrolou. Nápadné a nevhodné kousání má za následek okamžitou diskvalifikaci, protože pes nesmí ovce ohrožovat.

Shrnutí: kvalifikační limit ve všech třídách je 70 % z možných bodů

Třída 1 (čas asi 25 minut)

1) PEN nebo SHEEPFOLD (košár nebo salaš)	25 b
2) <i>Difficult passages (obtížné přechody) – ne-</i>	
3) MANAGEMENT / MANOUEVRE (ovládnutí / manévrování)	20 b
4) <i>Stops (zastávky) –ne-</i>	
5) INTELLIGENCE OF EXECUTION (inteligence provádění)	<u>30 b</u>

Celkem: **75 b**

Třída 2 (čas asi 30 minut)

1) PEN nebo SHEEPFOLD (košár nebo salaš)	25 b
2) DIFFICULT PASSAGES (obtížné přechody)	15 b
3) MANAGEMENT / MANOUEVRE (ovládnutí / manévrování)	20 b
4) STOPS (zastávky)	10 b
5) INTELLIGENCE OF EXECUTION (inteligence provádění)	<u>30 b</u>

Celkem: **100 b**

Třída 3 (čas 35 minut)

1) PEN nebo SHEEPFOLD (košár nebo salaš)	25 b
2) DIFFICULT PASSAGES (obtížné přechody)	25 b
3) MANAGEMENT / MANOUEVRE (ovládnutí / manévrování)	50 b
4) STOPS (zastávky)	20 b
5) INTELLIGENCE OF EXECUTION (inteligence provádění)	<u>30 b</u>

Celkem: **150 b**

Srážky bodů:

1. PEN nebo SHEEPFOLD (košár nebo salaš)

- předčasně startuje,
- příliš uspěchaná nebo příliš pomalá práce umožňující opětný vstup ovcí do košáru,
- umožňuje útěk stáda dál než na 30 metrů, nepracuje, nemá ovce pod kontrolou,
- neudrží ovce mimo psovoda když jsou oba v PENu, neskočí,
- umožňuje útěk stáda dál než na 50 metrů.

2. DIFFICULT PASSAGES (obtížné přechody)

- ovce překračují hranice, špatný přístup,
- pes je špatně umístěn,
- pozdě zajišťuje přechody, špatné zajištění přechodů, zásah psovoda,

- ztráta kontroly, odchod z přechodů,
- stádo obchází nebo neprojde skrz.

3. MANAGEMENT / MANOEUVRE (ovládnutí / manévrování)

- při povelch na dálku (pastva) je pes špatně umístěn,
- prochází trasu příliš rychle, příliš pomalu,
- pozdě dostává stádo na místo,
- má obtíže při znehybnění stáda,
- nejistota při odchytu, držení označené ovce,
- nestálý, klikatý, nepřesný průchod trasou, rozptýlení nebo strkání ovcí,
- pastva mimo hranice,
- pes je špatně umístěn při průjezdu auta,
- ztráta kontroly, málo práce,
- neznehybní ovce,
- pohyb stáda během „stabilizace“ a zastávek,
- pes se během pastvy vrací k psovodovi,
- naprostý útěk stáda.

4. STOPS (zastávky)

- ovce uteče,
- ovce zaběhne příliš dozadu,
- mírné rozběhnutí stáda, ale kontrolované,
- pozdě obnovený pohyb,
- zastávku provede psovod, nikoli pes,
- pes pracuje dál, nezastaví,
- umožní celkový pohyb.

5. INTELLIGENCE OF PERFORMANCE (inteligence provedení)

a) povel

- zbytečné nebo neprovedené,
- příliš četné, nepevné,
- opačný smysl,
- přivolání psa zpět při opuštění práce,
- korigování psa.

b) poslušnost

- neuposlechne povel,
- poslechne pozdě,
- poslechne v opačném smyslu,
- opustí stádo – diskvalifikace.

c) aktivita – iniciativa – jemnost

- bloudění, honění,
- obtížně se prosazuje, ustrašenost,
- vbíhá do stáda, rozptýlí stádo,
- nezájem o práci, nepozornost,
- pes se špatně umístí, umožní útěky,
- nepohne se, když dostane povel,
- brutalita, hrubé chňapání,
- zbytečné chňapání.

DISKVALIFIKACE

- nesprávné jednání psovoda,
- psovod je opilý nebo pod vlivem drog,
- neoprávněný spor,
- bránění normálnímu průběhu závodu,
- opuštění stáda,
- odmítnutí poslušnosti, zjevná neposlušnost,
- neoprávněné nebo nebezpečné kousání,
- opakovaná brutalita psa nebo psovoda,
- časté rozptýlení stáda,
- bázlivost nebo agresivita,
- nemá stádo pod kontrolou,
- pes přijde během průchodu k jinému účastníku.

Všem psům, kteří se již zúčastnili národních nebo ISDS pasteveckých testů (trialů), je od 1. června 2008 do 31. prosince 2013 poskytnuto pětileté přechodné období. Výsledky, které tito psi v testech (trialech) získali, jim umožní zúčastnit se kromě Pracovního testu pasení (FCI-HWT) i Mezinárodních testů pasení (FCI-IHT) pro Collecting nebo Traditional style.

Poznámka: Text tučným písmem a kurzívou schválil Generální výbor FCI v Madridu dne 1. dubna 2008.

Tyto předpisy schválil Generální výbor FCI na zasedání v Berlíně dne 31. října 2007. Vstupují v platnost od 1. června 2008.

Dodatek: Tento dokument byl přeložen z anglického originálu profesionální překladatelkou, upraven odborníkem pro práci ovčáckých psů a odborníkem na jazykovou úpravu. V případě rozporů platí anglický text.

Příloha: Schema parkuru

